

Eyes on
Animals

Watching
out for their
welfare

22.10.2026

Position paper Eyes on Animals: Neem de wettelijke opdracht als het toetsingskader voor de AMvB

1. Voorziet de ontwerp-AMvB in het borgen van het doel van de wet en het uitwerken van de inhoudelijke criteria?

Met het gewijzigde amendement-De Groot/Van Campen (35 746, nr. 30) heeft de Tweede Kamer een wettelijke opdracht vastgelegd: bij AMvB moeten regels worden gesteld die gericht zijn op het uiterlijk in 2040 bewerkstelligen van een dierwaardige veehouderij. De Raad van State heeft in 2023 aangegeven dat het doel van de wet in de uitwerking overeind moet blijven staan. De wetgever heeft daarbij expliciete inhoudelijke criteria opgenomen: een dierwaardige veehouderij moet voorzien in respect voor de intrinsieke waarde en integriteit van dieren, goede voeding, een goede omgeving, goede gezondheid en natuurlijk gedrag. Ook moeten regels worden gesteld over het beëindigen van bepaalde lichamelijke ingrepen en moeten de criteria leiden tot een overwegend positieve emotionele toestand van het dier.

De ontwerp-AMvB van staatssecretaris Erkens bevat concrete verbeteringen, waaronder maatregelen tegen het couperen van varkensstaarten, het aanbinden van runderen en het gebruik van snelgroeïende kippenrassen. Dat zijn betekenisvolle stappen. In de toelichting op de AMvB echter, worden keuzes over dierenwelzijn mede bepaald door economische haalbaarheid, emissies en vergunningverlening. Bovendien zijn niet alle wetenschappelijk vastgestelde essentiële gedragsbehoeften vertaald naar bindende voorschriften.

Zo laat de beslisnota zien dat de staatssecretaris zelf, tegen de adviezen van de wetenschap, de NVWA en de internetconsultatie, een keuze heeft gemaakt voor 'voldoende' eetplaatsen in tegenstelling tot één eetplaats per rund, de zoogspeen voor kalveren heeft geschrapt en de verplichting voor robuuste rassen voor vleeskuikenouderdieren ingetrokken heeft.

Dergelijke keuzes van de bewindspersoon beschermen de belangen van de huidige gangbare veehouderij. Artikel 2.3a van de Wet dieren is niet gericht op marginale verbeteringen van het huidige systeem maar op het behalen van een dierwaardige veehouderij in 2040 waarbij de inhoudelijke criteria als kader dienen voor de uitwerking hiervan. Dit betekent dat de huidige gangbare veehouderijsystemen niet als maatstaf genomen kunnen worden voor wat in 2040 als dierwaardig moet worden gesteld.

2. Voorziet de AMvB in het behalen van het doel binnen de wettelijk voorgestelde termijn?

Het amendement bevat een duidelijke einddatum: uiterlijk in 2040 moet een dierwaardige wijze van houden zijn bewerkstelligd. Alleen voor bepaalde situaties kan een langere termijn worden vastgesteld, voor zover noodzakelijk om veehouders een redelijke overgangstermijn te bieden voor het terugverdienen van investeringen. Hierbij zijn twee vragen relevant: 1) Wat heeft een dier nodig om dierwaardig te kunnen leven? 2) hoeveel tijd en ondersteuning zijn redelijkerwijs nodig om dat te realiseren? De formulering 'voor zover redelijkerwijs kan worden verlangd' biedt ruimte voor een

proportionele uitwerking van de wettelijke criteria. Zij betekent echter niet dat de wettelijke opdracht afhankelijk kan worden gemaakt van (toekomstige) economische omstandigheden.

Eyes on Animals erkent dat veehouders tijd, investeringszekerheid en een redelijk verdienmodel nodig hebben. Een langere overgangstermijn kan aansluiten bij het afschrijvingsritme van stallen; een kortere termijn kan meer financiële ondersteuning noodzakelijk maken. Maar wanneer evaluaties ertoe leiden dat noodzakelijke maatregelen telkens worden uitgesteld of inhoudelijk afgezwakt, ontstaat het risico dat de einddatum van 2040 een holle ambitie wordt. Een overgangstermijn is bedoeld om de overgang naar een nieuwe norm mogelijk te maken, niet om het voortbestaan van de oude praktijk te garanderen.

Eyes on Animals vraagt daarom om bindende invoeringsdata, toetsbare tussendoelen en een specifieke motivering van iedere uitzondering op 2040. Evaluaties moeten in de eerste plaats vaststellen welke randvoorwaarden nog moeten worden gerealiseerd om de wettelijke norm tijdig te bereiken.

3. Voorziet de AMvB in het borgen van dierwaardigheid in de gehele keten?

Artikel 2.3a richt zich op het houden van dieren. Maar de indieners van het amendement erkennen in hun toelichting dat voor een dierwaardige veehouderij in brede zin ook regelgeving nodig is over de positie van dieren in de keten. Eyes on Animals benadrukt dat dieren gedurende hun gehele leven dezelfde intrinsieke waarde hebben. Een dierwaardige veehouderij begint bij de fokkerij en eindigt bij de slacht.

Fokkerij moet gericht zijn op gezonde, robuuste dieren en mag niet worden ingezet om tekortkomingen van houderijsystemen te compenseren. Het fokken van hoornloze runderen mag bijvoorbeeld geen vervanging zijn voor huisvesting waarin gehoornde runderen veilig hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen. Ook transport moet vanuit de behoeften van het dier worden ingericht. Transportgeschiktheid, transportduur, omgang met dieren, klimaatbeheersing, wachttijden en effectieve bedwelming moeten bijdragen aan het voorkomen van vermijdbare pijn, angst, stress en uitputting.

Eyes on Animals is van mening dat de regering met de concept- AMvB onvoldoende tegemoet is gekomen aan het doel van art. 2.3a en art. 3 Wd en de uitwerking van de inhoudelijke criteria. Daarnaast pleit Eyes on Animals voor het opnemen van maatregelen voor de fokkerij, transport en slacht om dierwaardigheid in de gehele keten te borgen, in lijn met de toelichting van het gewijzigd amendement D66/VVD. Wij verzoeken u om de staatssecretaris opnieuw naar de tekentafel te sturen en er zorg voor te dragen dat het doel van de wet, een dierwaardige veehouderij in 2040 geborgd is en tevens de fokkerij, transport en slacht hierop aangepast zijn.

Met vriendelijke groet,

Lesley Ann Moffat, MSc Ethology

Directeur, Eyes on Animals

www.eyesonanimals.com

E-mail: lesley@eyesonanimals.com

Mobiel: +31 (0)6 1188 2632